

HANKESUUNNITELMA - NUORTEN JÄLKI

HAKIJA

Nouseva Rannikkoseutu ry on toiminut Leader-ryhmänä vuodesta 1996 alkaen. Yhdistyksellä on vahva kokemus hankkeiden rahoittamisesta sekä omien strategisten hankkeiden toteuttamisesta. Toimialueeseen kuuluu seitsemän kuntaa, joiden alueella asuu noin 52 000 asukasta. Yhdistyksessä on noin 300 henkilö- ja yhteisöjäsentä, 14-hengen kolmikantainen hallitus ja neljä vakituista työntekijää, toiminnanjohtaja, kyläkehittäjä, viestinnän kehittäjä ja kv-koordinaattori. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on hyvä. Taloushallinto on ulkoistettu ja sitä hoitaa Aallon Oulu Oy.

Nouseva Rannikkoseutu ry:n toimintarahalla toteutetaan maaseuturahaston Leader-hankkeiden hakemiseen tähtäävää alueen toimijoiden aktiivointia, neuvotaan heitä Leader-hankkeiden hakemisessa sekä maksuhakemusten teossa, valmistellaan hankehakemuksia, annetaan Leader-hakemuksiin hallituksen toimesta lausunnot, neuvotaan hakijaa täydentämään hankehakemukset ja toimitetaan ne asianmukaisien liitteiden kera ELY-keskukselle. Lisäksi toimintarahalla koulutaudutaan edellä mainittuihin tehtäviin sekä tehdään maaseuturahaston tiimoilta yhteistyötä useiden eri tahojen kanssa. Toimintarahalla aktivoidaan ja hallinnoidaan nimenomaan maaseuturahaston rahoitusta.

Nuorten jälki -hankkeessa puolestaan tehdään monipuolista työtä alueella asuvien ja vaikuttavien nuorten osallistamiseksi. Nouseva Rannikkoseutu ry:n alueen asukkaista iso osa (noin 40 %) on alle 30-vuotiaita. Alueen kehittämisen ja kehittämisen näkökulmasta on tärkeää osallistaa nuoret ja luotava heille mahdollisuuksia oppia, ideoita ja toteuttaa itselleen sekä yhteisölleen tärkeitä asioita. Nuorena opittu aktiivisuus seuraa aikuisuuteen ja positiivinen kokemus edistää kotiseutuun kiinnittymistä.

HANKKEEN TAUSTA JA TARVE

Tausta

Nouseva Rannikkoseutu ry:n strategian yhtenä pääteemana ovat nuoret ja heidän osallisuutensa. Nuorten osallistuminen alueen kehittämiseen nähdään tärkeänä asiana. Leader-ryhmän toiminnan tärkeimpiä painopisteitä on erityisesti nuorten elinolojen ja viihtyvyyden parantaminen. Nuorisohankkeiden ja nuorten omatoimisuuden tukemisella on pyritty turvaamaan nuorten kiinnittyminen alueelle siten, että nuorilla on kotiseudustaan positiivinen kokemus ja halua asua, elää ja kehittää seutua entistä elinvoimaisemmaksi.

Vuodesta 2010 käytössämme on ollut Nuoriso Leader- rahoitusmalli nuorten omien pienten hankkeiden tukemiseen. Hallituksessa on oma paikka alle 25-vuotiaalle nuorisojäsenelle ja vuonna 2018 perustimme nuorisotyöryhmän, joka käsittelee Nuoriso Leader -hakemukset ja tuo nuorten ääntä kuuluviin kehittämistyössä. Alueen nuorten aktiivointia on edistetty MUN KOOVEE- sekä Sinne ja takaisin -hankkeissa erityisesti kansainvälistymisen mutta myös yleisemmän osallistumisen osalta. Nuorten jälki -hanke jatkaa luontevasti nuorten osallistamistyötä.

Nuoriso Leader- ja muuta nuorisotoimintaa toteutetaan vahvasti kaikissa Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmissä. Nuorten osallistamista kehitetään yhteistyössä muiden ryhmien kanssa.

Vuosi 2022 on nimetty Euroopan nuorison teemavuodeksi. Komission mukaan Eurooppa tarvitsee nuorten sitoutumista ja osallistumista paremman tulevaisuuden rakentamiseksi. Nuorten teemavuoden tavoitteena on edistää nuorten mahdollisuuksia henkilökohtaisen, sosiaalisen ja ammatillisen kehityksen tukemiseksi. Lisäksi teemavuoden aikana pyritään kannustamaan kaikki nuoria toimimaan siten, että heistä voi tulla yhteiskuntaelämään aktiivisesti osallistuvia kansalaisia ja myönteisen muutoksen tekijöitä. Tämä koskee

erityisesti esimerkiksi maaseudulla asuvia nuoria, joiden osallistumisen tukeminen on yksi EU:n keskeisistä nuorisotavoitteista.

Tarve

Alueen nuoret ovat pääosin aktiivisia ja yrittäjähenkisiä, mistä kertoo mm. 4H-yritysten suuri määrä alueella. Nuorten osalta eriarvoisuus on tullut esille useissa yhteyksissä (nuorille suunnatut kyselyt, nuorisotyöryhmän palaute). Nuorille on palveluja saatavilla vaihtelevasti riippuen heidän asuinpaikastaan: etenkin keskusta-alueiden ulkopuolella asuvat nuoret kärsivät julkisen liikenteen ja vapaa-ajan mahdollisuuksien vähydestä. Nuoret tarvitsisivat lisää kokoontumispaikkoja, liikkuvia nuorten palveluita ja harrastusmahdollisuuksia sivukylille. Toinen merkittävä haaste liittyy nuorten todellisiin vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksiin eri tasoilla. Perinteiset vaikutusmahdollisuudet (mm. kuntien nuorisovaltuustot ja koulujen oppilaskunnat) eivät tavoita kaikkia nuoria ja nuorille pitäisi olla tarjolla erilaisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa oman kuntansa ja yhteisönsä asioihin.

Aiemmin toteutetuissa kv-aktivointihankkeissa työskenneltiin niin alueen nuorisotyöntekijöiden kuin suoraan nuorten kanssa ja kehitettiin uusia toimintamalleja osallistaa nuoria alueen kehittämiseen. Nuorten jälki -hankkeessa näitä toimintamalleja vahvistetaan edelleen ja erityisesti etsitään ratkaisuja nuorten parissa esiin nousseille uusille kehittämistarpeille osallistamiseen ja vaikutusmahdollisuuksiin liittyen.

HANKKEEN TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena on strategian mukaisesti lisätä paikallistasolla nuorten osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia heidän omista tarpeistaan ja lähtökohdistaan lähtien. Tavoitteena on saada nuoret osallistumaan ja sitoutumaan kehittämistyöhön tekemisen kautta. Lisäksi hankkeessa kannustetaan alueen päätöksentekijöitä edistämään nuorten osallistumista ja tuetaan alueen nuorisotyöntekijöitä laadukkaan nuorisotyön toteuttamisessa.

Hanke auttaa nuorten osallistamista paikalliseen päätöksentekoon ja antaa mahdollisuudet olla aktiivisesti mukana alueen kehittämistyössä. Tavoitteena on myös monipuolistaa nuorisotyöryhmän toimintaa, juurruttaa se vahvemmin osaksi Nouseva Rannikkoseutu ry:n perustoimintaa ja lisätä nuorten osaamista sekä kehittää nuorille suunnattua viestintää. Lisäksi hankkeessa tuetaan nuorten kansainvälisyysosaamista yhtenä osallistumisen muotona.

Hankkeen keskeisenä tavoitteena on myös saada muita toimijoita (esim. yhdistykset ja seurat) huomaamaan nuorten osallistamisen mahdollisuudet esimerkiksi niiden oman toiminnan kehittämisessä tai vaikkapa henkilöressurssien paikkaamiseksi. Hankkeessa tuetaan nuorten yrittäjyyden edistämisen kokeiluja.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä alueen kuntien, 4H-yhdistysten sekä alueella käynnissä olevien nuoriin kohdistuvien hankkeiden kanssa. Yhteistyöllä varmistetaan, että esimerkiksi eri hankkeissa ei tehdä päällekkäistä työtä. Nuorten laajan tavoittamisen kannalta ehdottoman tärkeää on tehdä yhteistyötä alueen koulujen ja muiden oppilaitosten kanssa. Norsun aiempien aktivointihankkeiden aikana osaan alueen kouluista on jo luotu toimivat yhteydet, ja Nuorten jälki -hankkeessa näitä yhteyksiä on tarkoitus vahvistaa sekä luoda yhteydet mahdollisimman moneen alueen oppilaitokseen.

HANKKEEN TOIMENPITEET JA TOTEUTUSTAPA SEKÄ RISKIT TOTEUTUKSESSA

Hankkeessa tuetaan ja edistetään erilaisia mahdollisuuksia nuorille osallistua ja vaikuttaa. Yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa hankkeessa kehitetään ja testataan erilaisia menetelmiä aktivoida ja osallistaa nuoria mukaan erilaisiin toimintoihin. Nuorten jälki -hanke järjestää kohtaamisia nuorten ja erilaisten toimijoiden (esimerkiksi kuntaorganisaatioiden ja yhdistysten) välille, jotta nämä voivat yhdessä pohtia nuorten mahdollisuuksia osallistua. Hankkeessa etsitään erilaisia tapoja osallistaa nuoria, joita perinteiset vaikutusmahdollisuudet (esimerkiksi nuorisovaltuustot ja oppilaskunnat) eivät tavoita. Lisäksi hanke lisää tietoutta, miten pienilläkin teoilla voi vaikuttaa oman kotiseudun kehittämiseen.

Hankkeessa etsitään kuntien kanssa keinoja, miten nuoret saadaan aktiivisemmin mukaan esimerkiksi kehittämistoiminnan ja päätöksenteon eri vaiheisiin valmistelusta alkaen. Yhdessä kuntien kanssa pohditaan ja kokeillaan erilaisia keinoja saada nuorten ääni mukaan (esim. osallistava budjetointi, nuorisodemokratia). Lisäksi hankkeessa tehdään yhteistyötä kuntien nuorisovaltuustojen sekä muiden vaikuttajanuorten ryhmien kanssa.

Lisäksi kuntien kanssa mietitään keinoja osallistaa eri tavoin myös erilaisia nuorten ryhmiä, joiden ääni ei tule kuuluksi nykyisiä vaikuttamiskanavia pitkin. Lisäksi kunnat haluavat huomioida ja sitouttaa esimerkiksi opiskelun tai työn vuoksi muualla asuvia nuoria, jotka haluavat osallistua kotiseutunsa kehittämiseen. Muualla asuvien nuorten sitouttaminen on tärkeää, jotta heitä saataisiin tulevaisuudessa palaamaan takaisin alueelle. Nuorten jälki -hankkeen suunnitteluvaiheessa mahdollisuuksia nuorten osallistamiseen on alustavasti pohdittu muun muassa seuraavista näkökulmista:

- Jo nuorena pois alueelta muuttavien nuorten osallistaminen on erityisen tärkeää Hailuodossa, jossa nuoret joutuvat jo tavallista nuorempaan siirtymään jatko-opintoihin mantereeseen puolelle. Iso osa kunnan nuorista haluaisi kuitenkin olla mukana kotipaikkakunnan kehittämässä, jos siihen vain olisi jokin väylä. Hankkeessa mietitään ja kokeillaan uusien väylien rakentamista.
- Kuntakeskusten ulkopuolella ja/tai muutoin hajallaan asuville nuorille ei ole tarjolla yhtäläisiä mahdollisuuksia. Esimerkiksi Tyrnävällä ja Siikajoella paljon nuoria asuu sivukylillä, joista on pitkät välimatkat kuntakeskukseen ja moniin palveluihin. Välimatkat ja esimerkiksi joukkoliikenteen puute hankaloittavat myös nuorten keskinäistä yhteisöllisyyttä. Eri kylillä asuvia nuoria halutaan osallistaa yhdenvertaisesti ja luoda heille samoja mahdollisuuksia kuin esimerkiksi kuntakeskuksissa asuville.

Edellä mainittujen konkreettisten tarpeiden lisäksi samankaltaisia kokeiluja tullaan hankkeessa tekemään myös alueen muiden kuntien kanssa. Lisäksi hankkeessa kartoitetaan eri kuntien tarpeita ja kokeillaan löytää niihin ratkaisuja.

Kuntayhteistyön lisäksi hankkeessa etsitään ja kontaktoidaan paikallisia ja alueellisia vaikuttajia, jotka haluavat edistää nuorten osallisuutta eri tavoin. Nuorille tärkeitä vaikuttajia tehdään heille tutuksi muun muassa järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia. Yhteisissä tilaisuuksissa vaikuttajat saavat suoran kontaktin nuoriin, mikä edistää nuorten ajatusten kuulemistakin. Lisäksi hankkeessa nostetaan esiin nuoria vaikuttajia, jotka jakavat omia kokemuksiaan sekä innostavat muita nuoria huomaamaan, että nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa.

Nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämisen lisäksi Nuorten jälki -hankkeessa tuetaan nuorten osallisuutta myös edistämällä nuorten yrittäjyyttä. Yrittäjyyden edistämiseksi alueen nuorille yrittäjille järjestetään mahdollisuus verkostoitua keskenään sekä kartoitetaan nuorten yrittäjien koulutus- ja ohjaustarpeita yhteistyössä muiden yrittäjyyskasvatusta tukevien organisaatioiden kanssa.

Hankkeessa kehitetään ja testataan erilaisia malleja toteuttaa nuorten kokoontumis- ja harrastuspaikkoja. Myös tässä pyritään löytämään yhteistyömahdollisuuksia paitsi kuntien myös yhdistysten kanssa.

Kokeiluissa huomioidaan nuorten erilaiset kiinnostuksen kohteet sekä eri-ikäisten nuorten erilaiset tarpeet. Vapaa-aikatoiminnan kautta osallistamista toteutetaan myös kansainvälisen toiminnan kautta.

Hankkeessa kehitetään nuorille suunnattavaa viestintää. Yhteistyössä alueen muiden nuorisotoimijoiden kanssa etsitään mahdollisuuksia luoda verkostoja ja tiedotuskanavia, joiden kautta nuorilla olisi parempi mahdollisuus seurata ajankohtaisia asioita ja tarvittaessa reagoida niihin. Hankkeessa etsitään keinoja koota näkyviin nuorten eri vaikuttamiskanavia ja -mahdollisuuksia sekä lisätään tietoisuutta siitä, miten pienilläkin teoilla voi yrittää vaikuttaa.

Yleinen aktivointi onnistuu tapahtumien, yhteistyön, koulutuksen ja tiedon välittämisen kautta. Hankkeessa järjestetään tilaisuuksia, joiden avulla vahvistetaan nuorten osallisuutta ja saadaan uusia ajatuksia siihen, miten nuorten osallistaminen tukee alueen kehittämistyötä. Hankkeen vetäjä osallistuu nuorten osallisuutta koskeviin muihin tapahtumiin ja seminaareihin sekä kerää tietoa ja kokemuksia. Hankkeen vetäjä osallistuu myös omilla kokemuksillaan ja osaamisillaan muiden organisaatioiden toimintaan ja auttaa alueellisessa kehitystyössä.

Nuorten osallisuutta edistetään seuraavien toimenpiteiden kautta:

- uusien toimintamallien kokeilu nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien toteuttamiseksi
- keskusteluyhteyden luominen nuorten ja vaikuttajien välille
- kokoontumistila- ja harrastustoimintakokeilut yhteistyössä muiden nuorten kanssa toimivien kanssa
- nuorisotyöryhmätoiminnan kehittäminen; kokeilla ja kehittää millainen rooli nuorisotyöryhmällä voisi olla vaikuttajatahona ja vaikuttamisen tukena

Hankkeen tuloksena alueelle vakiintuu toimintamalli, jolla edistetään nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Hankkeen tuloksena toivotaan toiminta-alueen osaamisen, vetovoiman ja viihtyvyyden lisääntymistä. Tärkeää on tavoitteiden mukaisesti nuorten itsensä toteuttamien toimintojen lisääntyminen.

Konkreettisenä tavoitteena on

7 kpl uusia osallistumisen ja vaikuttamisen kokeiluja nuorille

7 kpl kokoontumispaikka- ja harrastusmahdollisuuskokeiluja kylillä

1 kpl nuorille yrittäjille verkostoitumis/vertaistukikanava

7 kpl yrittäjyyskasvatustilaisuudet

20 kpl koulu- ja/tai nuorisotilakäynnit

Hankkeessa työskentelee kokopäiväinen työntekijä ajalla 15.08.2022 – 14.8.2024, jonka työtehtävät keskittyvät nuorten osallistamiseen eri keinoin. Nouseva Rannikkoseutu ry:n nuorisotyöryhmä tulee toimimaan hanketyöntekijän apuna hankkeen sisällön suunnittelussa ja toiminnan arvioinnissa. Yhteistyöhön lupautuneiden kuntien edustajista kootaan epävirallinen sparrausryhmä hanketyöntekijän tueksi.

Riskinä toteutuksessa voi olla nuorten vaihtuvuus toiminnassa, koska he joutuvat esimerkiksi opiskelun tai työn takia muuttamaan eri paikkakunnille. Lisäksi osa nuorista saattaa kokea, että heillä ei ole aitoja mahdollisuuksia vaikuttaa, joten nuorten uskon palauttaminen voi olla vaikeaa. Tämän takia on tärkeää, että hankkeen toiminnot ovat mahdollisimman monen ulottuvissa ja tiedottamisessa on tuotava esiin nuorten osallisuuden tärkeyttä. Koronapandemia on osoittanut, että erityisesti nuorten kanssa toimiessa konkreettisesti nuorten kanssa oleminen on uusien asioiden kehittämisen näkökulmasta tehokkaampaa kuin esimerkiksi virtuaalinen toiminta, joten riskinä on, että pandemian jatkuessa uusien toimintamallien kehittäminen nuoria osallistamalla etenee suunniteltua hitaammin.

Lisäksi riskejä voivat aiheuttaa eri toimijoiden nuiva suhtautuminen toimintatapojen muutokseen sekä henkilöstövaihdokset.

YHTEYS MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAAN, ALUEELLISEEN OHJELMAAN JA PAIKALLISEEN STRATEGIAAN

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa nostetaan esiin monia nuoriin liittyviä painopistealueita ja toimenpiteitä. Maaseudun väestömuutoksen vuoksi tarvitaan uusia ratkaisuja esimerkiksi palvelujen tarjontaan ja organisointiin sekä työmahdollisuuksien lisäämiseksi ja yrittäjyyden edistämiseksi. Lisäksi kehittämissuunnitelman mukaan on tärkeää huolehtia nuorten yhteisöllisyydestä ja mahdollistaa osallistumista monenlaisen toimintaan. Esimerkiksi kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen vaikuttaa nuorten asumishalukkuuteen maaseudulla, mikä puolestaan lisää maaseudun elinvoimaisuutta. Erilaisten ryhmien – kuten nuorten – osallistuminen alueen kehittämiseen lisää yhteisöllisyyttä, vahvistaa yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Pohjois-Pohjanmaan paikallisen kehittämisen strategiassa keskeiset teemat ovat erityisesti kansainvälisyys ja alueiden välinen toiminta, nuoret, verkostomainen toiminta sekä innovatiivisuus. Nuoret on määritelty tärkeäksi painopistealueeksi myös Nouseva Rannikkoseutu ry:n omissa strategiassa.

TOIMINTA-ALUE, KOHDERYHMÄ, HYÖDYNSAAJAT SEKÄ AIKATAULU

Hanketta toteutetaan Nousevan Rannikkoseudun alueen seitsemässä kunnassa, joita ovat Hailuoto, Liminka, Lumijoki, Pyhäjoki, Raahe, Siikajoki ja Tyrnävä. Hankkeen kohderyhmänä ja hyödynsaajana ovat erityisesti alueella asuvat suomalaiset ja ulkomaalaiset nuoret (alle 30 vuotiaat) sekä alueen eri yhteisöt ja kantaväestö. Hanketta on suunniteltu yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa kattavasti koko toiminta-alueella. Tulevista toimista on keskusteltu mm. kuntien nuorisotoimien sekä nuorten parissa toimivien muiden toimijoiden (esim. 4H-yhdistysten) kanssa. Tuleviin toimiin otetaan mukaan myös uusia tahoja.

Hanke aloitetaan 01.04.2022 ja se päättyy 31.12.2024

Hanketoimintojen suunnittelu ja toteutuskokeilut alkavat heti hankkeen alusta alkaen. Saatujen kokemusten perusteella toimintoja kehitetään edelleen ja kokeiluihin haetaan mukaan uusia yhteistyökumppaneita hankkeen eri vaiheissa.

Koko hankkeen aikana toteutettavia toimenpiteitä ovat alueen toimijoiden aktivointi ja ohjaus, nuorten osallisuutta tukevien tilaisuuksien ja koulutuksien järjestäminen, olemassa olevien yhteistyökumppanien

välisen suhteen vahvistaminen, uusien ideoiden kerääminen, uusien yhteistyökumppaneiden ja niiden tarpeiden kartoittaminen sekä jatkon suunnittelu tarpeiden pohjalta.

Hankkeen toteutumisen arviointi ja toiminnan jatkuminen hankkeen päättymisen jälkeen

Toteutumista arvioidaan tapahtumien määrässä ja kysynnässä sekä palautteiden avulla. Lisäksi tarkoitus on muuttaa hyviä käytäntöjä vakinaiseksi. Kestävää yhteistyötä halutaan rakentaa yhdistysten ja yhteisöjen kanssa. Eri toimijoiden välisiä suhteita vahvistetaan.

TIEDOTUS

Tiedottamisesta vastaa työntekijä nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Tärkeässä roolissa ovat myös henkilökohtainen kanssakäyminen kohderyhmien kanssa sekä viestiminen nuorten käyttämillä tiedotuskanavilla.

Tuloksia ja kokemuksia jaetaan säännöllisesti sosiaalisessa mediassa. Lisäksi hankkeista tiedotetaan säännöllisesti tiedotusvälineiden edustajille, joita myös kutsutaan osallistumaan hankkeissa järjestettäviin tilaisuuksiin. Nuorille tiedottamisessa pyritään hyödyntämään nuorisotyöryhmää. Tiedottamisessa noudatetaan rahoittajan ja ohjelman tiedotusohjeita.

Hankkeen sisäistä tiedottamista tarvitaan työntekijän, työnantajan ja hankkeen rahoittajan välillä. Sitä hoidetaan puhelimitse, sähköpostitse, erilaisten tapaamisten avulla sekä kirjallisen raportoinnin kautta.

HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Kustannusarvio

Palkat (24 kk)	100 000
Vuokrat	500
Ostopalvelut	7 500
Flat rate 24 %	24 000
Yhteensä	132 000

Rahoitussuunnitelma

Hankkeelle haetaan julkista tukea 100 % eli 132 000 euroa Leader-ryhmän omasta kehyksestä.